

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKYCH SPOLOČENSTIEV

V Bruseli...
C

Návrh

NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. .../...

z [...]

ktorým sa stanovujú podrobné predpisy pre kvalifikáciu palubných sprievodcov, ktorí sa podieľajú na obchodnej prevádzke, a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (EÚ) č. .../..., ktorým sa stanovujú podrobné predpisy pre personál civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008

Návrh

NARIADENIE KOMISIE (EÚ) č. .../...

z [...]

ktorým sa stanovujú podrobné predpisy pre kvalifikáciu palubných sprievodcov, ktorí sa podieľajú na obchodnej prevádzke, a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Komisie (EÚ) č. .../..., ktorým sa stanovujú podrobné predpisy pre personál civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 z 20. februára 2008 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva a o zriadení Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva, ktorým sa zrušuje smernica Rady 91/670/EHS, nariadenie (ES) č. 1592/2002 a smernica 2004/36/ES⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 8 ods. 5,

keďže:

- (1) Cieľom nariadenia (ES) č. 216/2008 je stanoviť a zachovať vysokú a jednotnú úroveň bezpečnosti civilného letectva v Európe. Toto nariadenie poskytuje prostriedky na dosiahnutie tohto cieľa a ďalších cieľov v oblasti bezpečnosti civilného letectva.
- (2) Palubní sprievodcovia, ktorí sa podieľajú na prevádzke určitého lietadla, musia spĺňať príslušné základné požiadavky stanovené v prílohe IV k nariadeniu (ES) č. 216/2008. Podľa tohto nariadenia musia byť palubní sprievodcovia sústavne spôsobilí a kvalifikovaní na plnenie im pridelených bezpečnostných povinností. Palubní sprievodcovia podieľajúci sa na obchodnej prevádzke musia byť držiteľmi osvedčenia pôvodne stanoveného v prílohe III v podčasti O písm. d) bodu OPS 1.1005, ako sa stanovuje v nariadení (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva².
- (3) V nariadení (ES) č. 216/2008 sa požaduje, aby Komisia prijala potrebné vykonávacie predpisy pre udeľovanie preukazov spôsobilosti pilotom, pre kvalifikácie palubných sprievodcov a pre hodnotenie ich zdravotnej spôsobilosti. Nariadenie (EÚ) č. .../... stanovuje tieto vykonávacie predpisy s výnimkou aspektov, ktoré sa týkajú kvalifikácie palubných sprievodcov a súvisiaceho osvedčenia. Toto nariadenie preto mení a dopĺňa nariadenie (EÚ) č. .../... tak, aby zahŕňalo tieto konkrétne aspekty.
- (4) Je nevyhnutné poskytnúť leteckému priemyslu a administratívam členských štátov dostatok času, aby sa prispôbili tomuto novému rámcu a aby za určitých podmienok

¹ Ú. v. EÚ L 79, 19.3.2008, s. 1.

² Ú. v. ES L 373, 31.12.1991, s. 4. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 1592/2002 (Ú. v. ES L 240, 7.9.2002, s. 1).

uznali platnosť osvedčení o výcviku v oblasti bezpečnosti, ktoré boli vydané palubným sprievodcom, než sa toto nariadenie začne uplatňovať.

- (5) Na zabezpečenie plynulého prechodu a vysokej a jednotnej úrovne bezpečnosti civilného letectva v Únii by vykonávacie opatrenia mali odrážať súčasný stav vývoja vrátane najlepších postupov a vedeckého a technického pokroku v oblasti výcviku posádky lietadla. Zodpovedajúcim spôsobom treba zohľadniť nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91 zo 16. decembra 1991 o harmonizácii technických požiadaviek a správnych postupov v oblasti civilného letectva, technické požiadavky a správne postupy schválené Medzinárodnou organizáciou civilného letectva (ďalej len „ICAO“) a európskymi Spojenými leteckými úradmi pred 30. júnom 2009, ako aj platné právne predpisy vzťahujúce sa na konkrétne prostredie v jednotlivých členských štátoch.
- (6) Opatrenia vzťahujúce sa na osvedčenie o výcviku palubných sprievodcov v oblasti bezpečnosti, uvedené v prílohe III nariadenia (EHS) č. 3922/91, sa vypúšťajú v súlade s článkom 69 ods. 3 nariadenia (ES) č. 216/2008. Opatrenia prijaté týmto nariadením sa považujú za príslušné opatrenia.
- (7) Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (ďalej len „agentúra“) pripravila návrh vykonávacích predpisov a v súlade s článkom 19 ods. 1 nariadenia (ES) č. 216/2008 ho predložila Komisii ako stanovisko.
- (8) Opatrenia uvedené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru zriadeného článkom 65 nariadenia (ES) č. 216/2008,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie Komisie (EÚ) č. .../... sa mení a dopĺňa takto:

1. Do článku 1 sa pridáva tento odsek:

„6. podmienky vydania, zachovania, zmeny, obmedzenia, pozastavenia alebo zrušenia osvedčení pre palubných sprievodcov, ako aj oprávnenia a povinnosti držiteľov osvedčení pre palubných sprievodcov.“

2. Do článku 2 sa pridáva tento odsek:

„(11) ‚Palubný sprievodca‘ je primerane kvalifikovaný člen posádky, iný, ako je člen letovej posádky alebo technickej posádky, ktorého prevádzkovateľ poveril úlohami súvisiacimi s bezpečnosťou cestujúcich a letu počas prevádzky.“

3. Vkladá sa tento článok:

„Článok 9b

Kvalifikácia palubných sprievodcov a súvisiace osvedčenie

1. Palubní sprievodcovia, ktorí sa podieľajú na obchodnej prevádzke lietadiel uvedených v článku 1 písm. b) a c) nariadenia (ES) č. 216/2008, musia mať kvalifikáciu a byť držiteľmi súvisiaceho osvedčenia v súlade s technickými požiadavkami a správny postupmi stanovenými v prílohe V.

2. Palubní sprievodcovia, ktorí sú v čase platnosti tohto nariadenia držiteľmi osvedčenia o výcviku v oblasti bezpečnosti vydaného v súlade s nariadením Rady (EHS) č. 3922/91³ (ďalej len EÚ-OPS):
    - a) sa považujú za osoby vyhovujúce tomuto nariadeniu, ak spĺňajú príslušné požiadavky EÚ-OPS na výcvik, preskúšanie a aktuálnosť, alebo
    - b) ak nespĺňajú príslušné požiadavky EÚ-OPS na výcvik, preskúšanie a aktuálnosť, absolvujú celý požadovaný výcvik a preskúšanie, až potom sa budú považovať za osoby vyhovujúce tomuto nariadeniu, alebo
    - c) ak nepracovali v obchodnej prevádzke letúnov viac ako 5 rokov, absolvujú počiatkový výcvikový kurz a zložia príslušnú skúšku v súlade s požiadavkami prílohy V, až potom sa budú považovať za osoby vyhovujúce tomuto nariadeniu.
  3. Členské štáty nahradia osvedčenia o výcviku v oblasti bezpečnosti vydané v súlade s EÚ-OPS osvedčeniami pre palubných sprievodcov vo formáte stanovenom v Časti AR najneskôr do 8. apríla 2017.
  4. Palubní sprievodcovia, ktorí sa v čase uplatniteľnosti tohto nariadenia podieľajú na obchodnej prevádzke vrtuľníkov:
    - a) sa považujú za osoby spĺňajúce požiadavky prílohy V na počiatkový výcvik, ak spĺňajú príslušné ustanovenia jednotných leteckých predpisov pre obchodnú leteckú dopravu vrtuľníkov o výcviku, preskúšaní a aktuálnosti, alebo
    - b) ak nespĺňajú príslušné požiadavky na výcvik, preskúšanie a aktuálnosť, absolvujú celý výcvik a preskúšanie požadované na prevádzku vrtuľníka (vrtuľníkov), s výnimkou počiatkového výcviku, až potom sa budú považovať za osoby vyhovujúce tomuto nariadeniu, alebo
    - c) ak nepracovali v obchodnej prevádzke vrtuľníkov viac ako 5 rokov, absolvujú počiatkový výcvikový kurz a zložia príslušnú skúšku v súlade s požiadavkami prílohy V, až potom sa budú považovať za osoby vyhovujúce tomuto nariadeniu.
  5. Členské štáty vydajú osvedčenia pre palubných sprievodcov vo formáte stanovenom v Časti AR všetkým palubným sprievodcom, ktorí sa podieľajú na obchodnej prevádzke vrtuľníkov, a to najneskôr do 8. apríla 2013.
4. Vkladá sa nová príloha V, ako je uvedená v prílohe k tomuto nariadeniu.

Článok 2

1. Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.
Uplatňuje sa od 8. apríla 2012.
2. Odchyľne od ustanovení odseku 1 sa členské štáty môžu rozhodnúť neuplatňovať ustanovenia bodu CC.GEN.030 (*Dokumentácia a vedenie záznamov*) prílohy V až do 8. apríla 2014.

---

³ Ú. v. ES L 373, 31.12.1991, s. 4 – 8.

3. Odchylné od ustanovení odseku 1 sa členské štáty môžu rozhodnúť neuplatňovať ustanovenia tohto nariadenia vo vzťahu k palubným sprievodcom, ktorí sa podieľajú na obchodnej prevádzke vrtuľníkov až do 8. apríla 2014.
4. Ak členský štát využije ustanovenia odsekov 2 alebo 3, oznámi to Komisii a agentúre. V oznámení opíše dôvody takejto odchýlky, ako aj program vykonávania so zamýšľanými krokmi a príslušným časovým rozvrhom.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli [...]

Za Komisiu
[...]
predseda

PRÍLOHA V
Kvalifikácia palubných sprievodcov, ktorí sa podieľajú na prevádzke obchodnej leteckej
dopravy

[ČASŤ CC]

PODČASŤ GEN – VŠEOBECNÉ POŽIADAVKY

CC.GEN.001 Príslušný orgán

Príslušným orgánom je na účely tejto časti orgán určený členským štátom, v ktorom osoba požiada o vydanie osvedčenia pre palubných sprievodcov.

CC.GEN.005 Rozsah pôsobnosti

Táto časť stanovuje požiadavky na vydávanie osvedčení pre palubných sprievodcov a podmienky ich platnosti a používania ich držiteľmi.

CC.GEN.015 Žiadosť o vydanie osvedčenia pre palubných sprievodcov

Žiadosť o vydanie osvedčenia pre palubných sprievodcov sa podáva formou a spôsobom, ktoré stanoví príslušný orgán.

CC.GEN.020 Minimálny vek

Žiadateľ o osvedčenie pre palubných sprievodcov musí mať aspoň 18 rokov.

CC.GEN.025 Oprávnenia a podmienky

- a) Držitelia osvedčenia pre palubných sprievodcov sú oprávnení vykonávať prácu palubných sprievodcov v prevádzke obchodnej leteckej dopravy lietadiel uvedených v článku 4 ods. 1 písm. b) a c) nariadenia (ES) č. 216/2008.
- b) Palubní sprievodcovia môžu vykonávať oprávnenia uvedené v bode a), iba ak:
  - (1) sú držiteľmi platného osvedčenia pre palubných sprievodcov, ako je stanovené v bode CC.CCA.105, a
  - (2) spĺňajú požiadavky bodov CC.GEN.030, CC.TRA.225 a príslušné požiadavky Časti MED.

CC.GEN.030 Dokumentácia a vedenie záznamov

- a) Držiteľ musí na preukázanie, že spĺňa podmienky uvedené v odseku CC.GEN.025 písm. b), uchovávať a na požiadanie predložiť záznamy o výcviku a preskúšaní, zodpovedajúce jeho kvalifikácii (kvalifikáciám) na typ alebo variant lietadla okrem prípadov, ak takéto záznamy uchováva prevádzkovateľ, ktorý využíva služby držiteľa a môže ich sprístupniť na požiadanie orgánu alebo držiteľa.
- b) Pri výkone súvisiacich oprávnení musia držitelia nosiť svoje osvedčenie pre palubných sprievodcov a zoznam svojich kvalifikácií na typ alebo variant lietadla, ktorý poskytnú prevádzkovatelia využívajúci služby držiteľov.

PODČASŤ CCA – OSOBITNÉ POŽIADAVKY NA OSVEDČENIE PRE PALUBNÝCH SPRIEVODCOV

CC.CCA.100 Vydávanie osvedčenia pre palubných sprievodcov

- a) Osvedčenia pre palubných sprievodcov sa vydávajú iba žiadateľom, ktorí zložili skúšku po absolvovaní počiatočného výcvikového kurzu v súlade s touto časťou.
- b) Osvedčenia pre palubných sprievodcov vydáva v súlade s odsekom AR.CC.200:
  - (1) príslušný orgán, alebo
  - (2) organizácia, ktorú na túto činnosť schválil príslušný orgán.

CC.CCA.105 Platnosť osvedčenia pre palubných sprievodcov

Osvedčenie pre palubných sprievodcov sa vydáva na neobmedzený čas a zostáva platné, kým nenastane prípad, že:

- a) bolo pozastavené alebo zrušené príslušným orgánom, alebo
- b) jeho držiteľ nevykonával súvisiace oprávnenia počas predchádzajúcich 60 mesiacov na aspoň jednom type lietadiel.

CC.CCA.110 Pozastavenie alebo zrušenie osvedčenia pre palubných sprievodcov

- a) Ak držiteľia nespĺňajú požiadavky tejto časti, ich osvedčenie pre palubných sprievodcov môže príslušný orgán pozastaviť alebo zrušiť v súlade s bodom AR.GEN.355.
- b) Držiteľia v prípade pozastavenia alebo zrušenia ich osvedčenia pre palubných sprievodcov príslušným orgánom:
  - (1) budú písomne informovaní o tomto rozhodnutí a o ich práve na odvolanie v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi,
  - (2) nebudú vykonávať oprávnenia, ktoré im vyplývajú z osvedčenia pre palubných sprievodcov,
  - (3) budú bez zbytočného odkladu informovať prevádzkovateľa (prevádzkovateľov), ktorý využíva ich služby, a
  - (4) vrátia svoje osvedčenie v súlade s postupom, ktorý stanovil príslušný orgán.

PODČASŤ TRA – POŽIADAVKY NA VÝCVIK ŽIADATEĽOV O OSVEDČENIE PRE PALUBNÝCH SPRIEVODCOV A JEHO DRŽITEĽOV

CC.TRA.215 Poskytovanie výcviku

Výcvik požadovaný v tejto časti:

- a) poskytujú výcvikové organizácie alebo prevádzkovatelia obchodnej leteckej dopravy, ktorých na túto činnosť schválil príslušný orgán v súlade s bodom AR.CC.200,
- b) vykonáva personál s príslušnou kvalifikáciou na prvky výcviku, ktoré sa majú uskutočniť, a
- c) vykonáva sa podľa výcvikového programu a osnov, ktoré sú zdokumentované v schválení organizácie.

CC.TRA.220 Počiatočný výcvikový kurz a skúška

- a) Žiadatelia o osvedčenie pre palubných sprievodcov absolvujú počiatočný výcvikový kurz, aby sa oboznámili s leteckým prostredím a získali dostatočné všeobecné znalosti a základnú spôsobilosť, ktorá sa vyžaduje na vykonávanie povinností a prevzatie zodpovednosti v oblasti bezpečnosti cestujúcich a letu počas bežnej, mimoriadnej a núdzovej prevádzky.
- b) Program počiatočného výcvikového kurzu obsahuje prinajmenšom prvky uvedené v dodatku 1 k tejto časti. Zahŕňa teoretickú výučbu a praktický výcvik.
- c) Žiadatelia o osvedčenie pre palubných sprievodcov absolvujú skúšku, ktorá zahŕňa všetky prvky programu výcviku uvedené v písm. b) s výnimkou výcviku v optimalizácii činnosti posádky (CRM), aby preukázali, že dosiahli úroveň znalostí a spôsobilosti požadovaných v písm. a).

CC.TRA.225 Kvalifikácia (kvalifikácie) na typ alebo variant lietadla

- a) Držitelia platného osvedčenia pre palubných sprievodcov sa budú podieľať na prevádzke lietadla, iba ak sú kvalifikovaní v súlade s príslušnými požiadavkami Časti CAT.
- b) Držiteľ osvedčenia, aby bol kvalifikovaný na typ alebo variant lietadla:
  - (1) musí spĺňať príslušné požiadavky na výcvik, preskúšanie a platnosť vzťahujúce sa na lietadlo, na prevádzke ktorého sa má podieľať:
    - i) výcvik na konkrétnom type lietadla, preškoľovací výcvik prevádzkovateľa a oboznamovanie,
    - ii) rozdielový výcvik,
    - iii) udržiavací výcvik a
  - (2) musí sa počas uplynulých 6 mesiacov podieľať na prevádzke lietadla daného typu, alebo absolvovať príslušný opakovací výcvik a preskúšanie predtým, než sa bude opäť podieľať na prevádzke lietadla daného typu.

Dodatok 1 k Časti CC

Počiatočný výcvikový kurz a skúška

PROGRAM VÝCVIKU

Program výcviku počiatočného výcvikového kurzu obsahuje prinajmenšom tieto body:

1. *Všeobecné teoretické znalosti z oblasti letectva a predpisov v oblasti letectva zahŕňajúce všetky prvky, ktoré sa týkajú povinností a zodpovednosti vyžadovaných od palubných sprievodcov:*
  - 1.1. všeobecná znalosť príslušnej leteckej terminológie, teórie letu, rozmiestnenia cestujúcich, oblastí prevádzky, meteorológie a vplyvu znečistenia povrchu,
  - 1.2. predpisy v oblasti letectva, ktoré sa vzťahujú na palubných sprievodcov, a úloha príslušného orgánu,
  - 1.3. povinnosti a zodpovednosť palubných sprievodcov počas prevádzky a potreba neodkladne a účinne reagovať na núdzové situácie,

- 1.4 zachovanie dostatočnej schopnosti a zdravotnej spôsobilosti na výkon služby palubného sprievodcu vrátane ohľadu na obmedzenia času letu a času v službe a požiadavky na odpočinok,
- 1.5 dôležitosť uchovávanía príslušných dokumentov a príručiek v platnom znení s príslušnými zmenami a doplnkami prevádzkovateľa,
- 1.6 dôležitosť vykonávania povinností palubného sprievodcu v súlade s prevádzkovou príručkou prevádzkovateľa,
- 1.7 dôležitosť predletovej prípravy palubných sprievodcov a poskytovanie nevyhnutných bezpečnostných informácií s prihliadnutím na ich konkrétne povinnosti a
- 1.8 dôležitosť rozpoznať situáciu, v ktorej sú palubní sprievodcovia oprávnení a zodpovední za začatie evakuácie a iné núdzové postupy.

2. *Komunikácia:*

Počas výcviku sa kladie dôraz na dôležitosť účinnej komunikácie medzi palubnými sprievodcami a letovou posádkou vrátane spôsobu komunikácie, spoločného jazyka a terminológie.

3. *Počiatočný kurz v oblasti ľudských faktorov (HF) v letectve a optimalizácie činnosti posádky (CRM)*

Tento kurz vykonáva najmenej jeden inštruktor CRM pre palubných sprievodcov. Prvky výcviku sa realizujú dôkladne a zahŕňajú prinajmenšom:

- 3.1. *Všeobecne:* ľudské faktory v letectve, všeobecné pokyny k zásadám a cieľom CRM, ľudské správanie a obmedzenia,
- 3.2. *Z hľadiska jednotlivého palubného sprievodcu:* pripravenosť osobnosti, ľudská chyba a spoľahlivosť, postoje a správanie, sebareflexia; stres a zvládanie stresu; únava a bdelosť; asertivita; uvedomenie si situácie, získavanie a spracovanie informácií.

4. *Správanie sa k cestujúcim a dohľad na palube:*

- 4.1 dôležitosť správneho pridelenia sedadiel so zreteľom na hmotnosť a vyváženie letúna, osobitné kategórie cestujúcich a nevyhnutnosť usadenia telesne spôsobilých cestujúcich v blízkosti východov, pri ktorých nie je zabezpečený dozor,
- 4.2 predpisy upravujúce bezpečné uloženie batožiny na palube a predmetov na zabezpečenie služieb na palube a riziko, že sa stanú nebezpečnými pre osoby v časti určenej pre cestujúcich, alebo že budú inak prekážať, prípadne poškodzovať núdzové vybavenie alebo východy,
- 4.3 rady pri rozpoznávaní a zvládnutí cestujúcich, ktorí sú pod vplyvom alkoholu alebo sa dostanú pod vplyv alkoholu, sú pod vplyvom narkotík alebo sú agresívni,
- 4.4 bezpečnostné opatrenia nevyhnutné pri preprave živých zvierat v časti určenej pre cestujúcich,
- 4.5 povinnosti pri výskyte turbulencií vrátane zabezpečenia časti určenej pre cestujúcich a
- 4.6 metódy používané na motiváciu cestujúcich a zvládnutie davu cestujúcich potrebné na urýchlenie núdzovej evakuácie.

5. *Zdravotnícke aspekty a prvá pomoc:*

- 5.1 všeobecné pokyny k zdravotníckym aspektom a prežitiu,

- 5.2 fyziologické účinky lietania s osobitným dôrazom na hypoxiu (nedostatok kyslíka v tkanivách) a požiadavky na kyslík,
- 5.3 základná prvá pomoc vrátane starostlivosti v prípade:
  - a. nevoľnosti počas letu,
  - b. zrýchleného dýchania,
  - c. popálenín,
  - d. zranení,
  - e. bezvedomia a
  - f. zlomenín a poranení mäkkého tkaniva,
- 5.4 núdzové zdravotné situácie počas letu a súvisiaca prvá pomoc zameraná prinajmenšom na:
  - a. astmu,
  - b. stres a alergické reakcie,
  - c. šok,
  - d. cukrovku,
  - e. dusenie,
  - f. epilepsiu,
  - g. pôrod,
  - h. mŕtvicu a
  - i. infarkt,
- 5.5 použitie primeraného vybavenia vrátane kyslíka na prvú pomoc, súprav prvej pomoci a núdzových zdravotníckych súprav prvej pomoci a ich obsahu,
- 5.6 praktický nácvik kardiopulmonálnej resuscitácie pre každého palubného sprievodcu s použitím špeciálne skonštruovanej figuríny a s prihliadnutím k vlastnostiam prostredia lietadla a
- 5.7 zdravie a hygiena pri cestovaní vrátane:
  - a. hygieny na palube,
  - b. rizika kontaktu s infekčnými chorobami a prostriedkov na zníženie takého rizika,
  - c. manipulácie so zdravotníckym odpadom,
  - d. dezinfekcie lietadla,
  - e. riešenia úmrtia na palube a
  - f. udržiavania bdlosti, fyziologických účinkov únavy, fyziológie spánku, rytmu výkonnosti a zmien časových zón.
6. *Nebezpečný náklad:*
  - 6.1 všeobecné zásady,
  - 6.2 dôležitosť postupov a hlásenia a

- 6.3 vhodné obaly a obmedzenia.
7. *Všeobecné aspekty bezpečnosti v oblasti letectva vrátane informovanosti o ustanoveniach nariadenia (ES) č. 300/2008.*
8. *Výcvik pre prípad požiaru a dymu:*
- 8.1 dôraz na zodpovednosť palubných sprievodcov za okamžité riešenie núdzových situácií s výskytom požiaru a dymu a predovšetkým dôraz na dôležitosť určenia skutočného zdroja požiaru,
  - 8.2 dôležitosť okamžitého informovania letovej posádky, ako aj osobitné činnosti potrebné pri koordinácii a pomoci v prípade zistenia požiaru alebo dymu,
  - 8.3 potreba častej kontroly priestorov s potenciálnym rizikom požiaru vrátane toaliet a kontroly príslušných detektorov dymu,
  - 8.4 klasifikácia požiarov a vhodných druhov hasiacich prostriedkov a postupov v jednotlivých situáciách s výskytom požiaru, spôsoby používania hasiacich prostriedkov, dôsledky ich nesprávneho použitia a dôsledky ich použitia v obmedzenom priestore a
  - 8.5 všeobecné postupy pozemnej havarijnej služby na letiskách.
9. *Výcvik prežitia:*
- 9.1 výcvik prežitia na zemi vrátane nehostinného prostredia (napr. polárna oblasť, púšť alebo džungľa),
  - 9.2 výcvik prežitia vo vode vrátane praktického nasadzovania a používania osobných plávacích pomôcok vo vode a použitie záchranných člnov alebo iného podobného vybavenia, ako aj praktický nácvik vo vode.